

# **АДВОКАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

## **ВИСШ КОНТРОЛЕН СЪВЕТ**

### **ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА 2022 ГОДИНА**

#### **ПРЕД ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА АДВОКАТИТЕ В СТРАНАТА,**

**насрочено за 25 и 26 февруари 2023 г.**

#### **УВАЖАЕМИ ДЕЛЕГАТИ И УЧАСТНИЦИ ПО ПРАВО,**

Висшият контролен съвет в състав: председател Валентин Бенатов и членове Николинка Мянкова, Димитринка Герганова, Снежина Христова и Милен Райков, в изпълнение на задължението си по чл.127, ал. 2 от Закона за адвокатурата предлага на Вашето внимание следния отчетен доклад за периода 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г.:

В дейността си за изпълнение на контролните си функции, възложени със Закона за адвокатурата, Висшият контролен съвет и в посочения отчетен период се ръководеше от виждането за приемственост, както и за предприемане на действия за обогатяване на методите за успешно осъществяване на контролна дейност като част от непрекъснатата работа за осъществяване на конституционно гарантираното самоуправление на адвокатурата. Окуражени от одобрението и заръките, които ни бяха дадени на миналогодишното Общо събрание на адвокатите в страната, отново зложихме на всички познати времеви форми на контрол – превантивен, текущ и последващ. Намираме, че по този начин повлияхме за успешната реализация на част от полезните за адвокатурата програми и дейности на висшите ѝ органи, както и за успешната работа на контролните съвети в адвокатските колегии.

**I. В дължимия пред ОСАС отчет на първо място ще ангажираме вниманието Ви с нашите констатации за изпълнението на бюджета на Висшия адвокатски съвет за 2022 г.:**

**I.1.** Тези констатации обективно като числа съвпадат с подробната информация, дадена в годишния финансов отчет на главния секретар г-н Красимир Краев за отчетната 2022 година. Поради това в настоящия доклад няма да ги повтаряме. Но във връзка с начина, по който се анализира и онагледява от Висшия адвокатски съвет изпълнението на бюджета за 2022 г., обърнахме внимание за правилното и разбираемо представяне на несполучливата дейност за отпускане на безлихвен заем на АК-Пловдив за закупуване допълнителен недвижим имот. Първоначално, с приемането на 16.12.2021 г. на бюджета на ВАДВС за 2022 г., в него не бе предвидено разходно перо за безлихвени заеми. Впоследствие, поради настоятелното искане на АС-Пловдив за отпускане на заем, на 14.04.2022 г. ВАДВС прие решение за изменение на бюджета с прибавяне на част от наличните към 31.12.21 г. средства към Общата финансова рамка (ОФР) на бюджета за 2022 г. и съответно – в същия размер добавяне на разходно перо за отпускане на безлихвени заеми. Тази допълнителна бюджетна база бе осигурена целево, заради прието решение за предоставяне на тези средства в заем и те бяха преведени по сметка на искащата ги колегия. Поради липса на общо съгласие и възникване на непреодолими противоречия по този въпрос, тази колегия се отказа от начинанието и върна на ВАДВС в цялост отпуснатите средства от 300 000 лв. Това движение на средствата не е отразено в табличната част на отчета за изпълнение на бюджета за 2022 г. Поискахме от Висшия адвокатски съвет да обясни пред ОСАС защо фактичестката липса на тази ясна информация в отчетната таблица не променя крайния финансов резултат за изпълнението на годишния бюджет за 2022 г. Този въпрос повдигнахме с оглед необходимостта за прецизност в излагането на отчетните данни и преодоляване на евентуално противоречие между словесно обяснителната част и табличното онагледяване. Ако бъде направена финансова ревизия, е възможно да изпъкне едно противоречие между първичните счетоводни данни (онагледяващи превод на сума и връщане на сума) от една страна и отчетната таблица, където това движение на бюджетни средства не е показано. По наша инициатива в отчета на главния секретар този отговор вече е даден. Включването от наличността към 31.12.2021 г. в ОФР за 2022 г. на 300 000 лв. е направено целево по повод приемането на решение за отпускане на безлихвен заем на АК-Пловдив. Тъй като за кратък срок от време практически целта не е изпълнена и цялата преведена на АК-Пловдив сума е върната, движението на тези средства от 300 000 лв. не е

оказало никакво въздействие върху начина на отчитане на изпълнението на бюджета на ВАДВС за 2022 г. Движението на тези средства е отразено като неосъществено, за да не се усложнява финансовия отчет на бюджета. Въпреки това препоръката ни е за в бъдеще чрез ръководството на съвета да се осигурява пълна, непротиворечива и разбираема отчетност за начина на формиране на ОФР и разходната част на всеки годишен бюджет.

**1.2. В приходната част** на бюджета добро впечатление прави добрият процент (92%) на събираемост на дължимите към Висшия адвокатски съвет месечни вноски на адвокатите, които се събират и превеждат от адвокатските съвети. Намираме, че заслугата за това добро бюджетно постижение на първо място е на активността на целия състав на ВАДВС, но особено на колегите, изпълнявали през 2022 г. функциите на главен секретар: г-жа Ели Христова първоначално до май 2022 г. и г-н Красимир Краев след това. Несъмнено принос за тази висока събираемост на дължимите от адвокатите месечни вноски имат и адвокатските съвети и контролните съвети в отделните колегии. Справедливостта отново изисква да подчертаем и изключителната активност на счетоводствата в тези колегии и особено на професионалната и експертна активност на счетоводството на Висшия адвокатски съвет. Висшият контролен съвет установи, че добрият процент на изпълнение на това основно приходно перо е по-нисък с два пункта от отчетените 94%. за изпълнението на предходния бюджет за 2021г. Но в крайна сметка анализът показва, че за 2022 г. процентното отчитане на изпълнението в приходната част на бюджета е най-точно от години несам! Това е така, защото за 2022 г. адвокатските колегии са предоставили най-изчерпателни справки за реалната събираемост. Конкретизирани са: реалният брой на тези колеги, които са освободени от месечни вноски, реалният брой новоприети адвокати, бонусите за плащания през сайта за електронна адвокатура, авансовите плащания и др.

Независимо от повтаряемостта в нашите отчети на отделни детайли, характеризиращи събираемостта на месечните вноски на адвокатите за Висшия адвокатски съвет, следва отново да изтъкнем, че отчитането на събираемостта на тези вноски е усложнено и от бюджетна, и от счетоводна гледна точка. От години по отношение на събирането на дължимите месечни вноски има няколко категории колеги, които са освободени от това задължение: майки с деца до навършване на 2-годишна възраст; адвокати над 75-годишна възраст с над 40 години адвокатска практика; адвокати, спрели правата си за упражняване на професията поради влошено здравословно състояние. В бюджетните прогнози тези финансови привилегии никога не могат да се предвидят точно. Но абсолютно точно следва да се отчитат в осъществяване на счетоводството! Във Висшия адвокатски свет тази дейност е утвърдена на много добро ниво и непрекъснато се изисква и от адвокатските колегии, които не само да превеждат своевременно събраните средства от месечни вноски за ВАДвС, но и да изпращат периодически актуални справки за броя на адвокатите в съответната колегия, колко от тях са освободени от плащане, колко са платили своевременно и колко са длъжници. Също така, отново да повторим, че от 2018 г. Висшият адвокатски съвет добави бонус-привилегии за колегите, които заплащат в аванс месечните си вноски, както и при заплащането им по банков път през сайта на Съвета, като даде право този вид вноски да бъдат в по-нисък размер с определени проценти. Този стимул е добър за отделните адвокати, но създава допълнителни затруднения, както в бюджетирането като прогноза (която в крайна сметка трябва да изхожда от приблизителни статистически оценки), така и в осчетоводяването на вноските. Констатациите за изпълнението на приходната част от бюджета на Висшия адвокатски съвет показват, че счетоводството се справя и с това допълнително усложнение за неговата дейност.

Както е отбелязано в отчетния доклад на главния секретар за изпълнението на бюджета за финансовата 2022 г., като цяло приходната част на бюджета (очаквани приходи и възстановителни постъпления) е изпълнена на 88% от предвиденото, от които абсолютното число на събраните очаквани приходи е 3 460 261 лв. (представляващи също 88% от предвиденото), а абсолютното число на възстановителните постъпления е 75 601 лв. (представляващи 95 % от предвиденото). Общият размер на приходите като абсолютно число е 3 535 862 лв., представляващи 88 % от предвиденото в бюджета.

Висшият контролен съвет оценява като много добро постигнатото в приходната част на бюджета за 2023 г.

**I.3. В реализацията на разходната част от бюджета отново е очевиден стремежът за икономично разходване на паричното имущество на Висшия адвокатски съвет през 2023 г.**

Очевиден е и общият добър краен резултат, довел да увеличаване на това имущество. Тази икономия е налице, въпреки наличието на превишение в разходите за издаването и разпространението на сп. „Адвокатски преглед”, авансовото заплащане за закупуване на нов автомобил, а така също разходите по перо „други спомоществувателства“. В тези пера от разходната част на бюджета има преразход (надвишаване над предвидения размер), но както е изтъкнато в доклада на главния секретар – тези преразходи са поети от резервния фонд. А този фонд има точно това предназначение – до поема автоматично преразхода от другите разходни пера и самият той като разходно перо да не надвишава 100% от предвиденото при приемане на бюджета.

В резултат на анализа на разходите през 2022 г. поставяме пред ОСАС и следните свои изводи за някои от разходните пера:

**I.3.A.** Висшият контролен съвет споделя направения подробен анализ в доклада на главния секретар за начина, по който са осъществени всички разходи, вкл и за тези, довели до преразход.

**I.3.Б.** Намираме също така, че трайно активната дейност на Висшия адвокатски съвет за осигуряването на експертен път за по-ефективно от финансова гледна точка изпълнение на амбициозната и крайно необходима програма за дигитализация на адвокатурата, принципно е правилен подход в тази насока. Трайно полезна в изясняване от една страна на натрупаните проблеми, а от друга в начина на тяхното преодоляване (предимно в дейността за създаване на нов Единен адвокатски регистър, неговата поддръжка, експлоатация, както и бъдещо подобряване) е работата на помощния орган на ВАДвС – Комисия за дигитализация, ръководена от колежата Асен Георгиев, член на съвета. Редовно в заседанията на ВАДвС се представят доклади, анализиращи и обобщаващи работата с ЕАР. Въпреки редицата трудности, технологични неясноти и липсата на достатъчно ясна експертна информация за членовете на съвета, работата с регистъра постепенно се подобрява. И през 2022 г. обаче все още стоя открит въпросът за липсата на ИТ-капацитет сред членовете на съвета да преценяват с точност технологичните проблеми и да поставят адекватни задания пред съответния изпълнител за поддръжката и развитието на ЕАР. За известно време от финансова гледна точка настъпи успокоение, защото бе привлечена фирма-изпълнител при сравнително благоприятни ценови условия, но Висшият контролен съвет намира, че продължава да стои неяснота какви точно средства ще бъдат необходими в бъдеще за финансирането на тази важна за всички адвокати дейност – поддръжката, експлоатацията и подобряването на ЕАР. ВАДвС не разполага със свой ИТ-специалист, който да консултира и технологично, и финансово обективната необходимост, целесъобразността и ценовите условия при предприемането на каквито и да било действия, свързани с работата на ЕАР и неговото развитие. От тази гледна точка товарът на отговорности, с което е ангажирана споменатата комисия, е твърде непосилен. Висшият контролен съвет чрез своите представители в заседанията на Висшия адвокатски съвет последователно, постоянно и настоятелно обръща внимание за преодоляване на тези затруднения и намираме, че трябва да продължим тази част от дейността си и за в бъдеще.

По тази тема конкретно и специално през отчетната 2022 г. по предложение на АС-Благоевград, Висшият контролен съвет прие решение да пристъпи към тематична проверка на извършените от Висшия адвокатски съвет дейности, свързани с дигитализацията на адвокатурата от 2017 г. насам, в която да се анализират и разходите, свързани с разработката, въвеждането и поддръжката на ЕАР, както и с възникналите проблеми. Резултатите от този анализ докладвахме в разширеното заседание на Висшия адвокатски съвет, проведено непосредствено преди пролетната Национална конференция на българската адвокатура в гр. Сандански. Обобщените тогава резултати по наше виждане бяха тревожни и това предизвика доста напрегнат дебат по темата, защото за периода от 2019 г. до май 2022 г. вкл., общият размер на разходите за дигитализация е над 700 000 лв., съпътствани с редица проблеми основно в пресъздаването на ЕАР от статична електронна книга в динамична електронна система и нейното функциониране. В крайна сметка обаче ВКонтрС намира, че обобщаването и представянето на тези данни пред ВАДвС и участващите в разширеното му заседание преди конференцията председатели на адвокатски колегии имаше положителен ефект, най-малко за повнимателната преценка на финансовите условия, при които се възлагат на външни изпълнители дейности по дигитализация на адвокатурата (вкл. и за ЕАР). Това личи от представения отчет за изпълнение на бюджета за 2022 г., в който се онагледява постигната разумна икономия. Очакваме тази тенденция да продължи, **но тя трябва да се гарантира с експертна подкрепа на свой ИТ-специалист (или специалисти).**

**І.З.В.** Отново и за 2022 г. Висшият контролен съвет намира, че икономичното разходване на перото за социални помощи (за адвокати в затруднено здравословно и материално положение или пострадали от непредвидени непреодолими беди) е израз на продължаваща рестриктивна тенденция в осъществяването на тази част от социалната политика в адвокатурата, която в някаква степен засяга справедливостта в разпределението на това разходно бюджетно перо. Ограничителният подход е наложен от все още действащите, приети от предишния състав на ВАДвС правила за предоставяне на социални помощи (назовани Критерии), които се прилагат и в отчетния период до края на 2022 г., прилагат се и понастоящем. Висшият контролен съвет продължава да счита, че тази част от социалната политика на Висшия адвокатски съвет трябва да се усъвършенства.

Основният проблем, който идентифицирахме по поръка на предишното ОСАС, е липсата на задължителна институционална връзка с адвокатските съвети в страната, когато се разглеждат и решават искания в молби и предложения за отпускане на социална помощ. След като осъществихме една тематична проверка по този въпрос, ние изрично препоръчахме на ВАДвС да преодолее този недостатък в работата си и бяхме уверени, че в помощния орган на съвета – Комисия за социална политика и финансово подпомагане, с председател г-жа Нина Седефова, е започната работа за усъвършенстване на Критериите. Друг идентифициран от ВКонтрС проблем в тази част на разходването на бюджетното перо за социално подпомагане е твърде бюрократичния подход в разглеждането и решаването на молбите и предложенията за отпускане на помощи. Често възрастни колеги, както и други тежко болни, не могат да се справят сами с онагледяването на изискванията, които въпросните Критерии поставят пред тях. Тежестта практически е възложена на тях, вместо да бъде ангажимент на ВАДвС чрез дейността на главния секретар активно да се изяснява дали са налице данни, които попадат в квалификацията на обявените критерии. Несъмнено, ако има задължителна връзка с адвокатските съвети в изпълнение на тази работа, резултатите биха били по-точни, защото тези съвети познават най-добре конкретното положение на членовете от своята колегия, които имат нужда от помощ. Преди приемането на обявените в сайта на ВАДвС критерии, в тази дейност бяха утвърдени добри практики, които обаче на този етап са изоставени. Надяваме се, че с излагането на тези констатации пред ОСАС, както и пред ВАДвС (което вече направихме) ще съдействаме за постигане на обективност, справедливост и равенство във финансовото подпомагане на адвокатите от различни колегии, които са изпаднали в беда. Намираме, че това би било и стъпка за осъществяване на дългогодишната идея да се създаде автономен бюджетен фонд за социално подпомагане в цялата адвокатура. Такива автономни бюджети са обособени в няколко адвокатски колегии в страната и е добре техният опит да бъде проучен и приложен на национално ниво.



**1.3.Г.** В областта на финансовото подпомагане възникнаха и някои въпроси, свързани с предоставянето на парични средства на други лица, които са извън адвокатурата – наследници на починали адвокати и на починали служители на адвокатурата. Тези въпроси бяха повдигнати пред нас от колегата Йордан Йорданов, в качеството му на член на ВАДвС, по повод конкретни случаи на отпускане на такива средства. След анализ на практиката на ВАДвС по този въпрос, ВКонтрС прие решение, с което:

Изяснихме, че през годините и до сега е имало различни случаи (макар и несистемно) на подпомагане и на други лица, които не са адвокати:

- Служители по трудов договор в органите на адвокатурата;
- Наследници на починали адвокати, като по отношение на тях е имало два подхода: да получат помощта, отпусната на наследодателя им преди да почине, но неполучена от него поради смъртта му или да получат отпусната лично на тях помощ след смъртта на наследодателя им;
- Бивши адвокати;
- Лица, които не са адвокати, но поради претърпени инциденти или бедствия (наводнения, пожари) са се нуждаели от подпомагане и за това е имало обществени инициативи, към които адвокатурата се е присъединила.

Въпросът, повдигнат пред нас бе дали е редно да се отпуска помощ на наследници на починал адвокат, както и на наследниците на починал служител на адвокатурата, след като Критериите на ВАДвС са посветени само за финансово подпомагане на адвокати.

Висшият контролен съвет изрази становище, че не намира забрана в тези Критерии за финансово подпомагане на лица, които не са адвокати. Критериите са приети поради преобладаващата дейност за финансово подпомагане, насочена основно към адвокати, но те не ограничават ВАДвС при упражняване на дейността му за финансово подпомагане да отпуска помощи и на други лица (В настоящия си състав, поради обществено значими хуманни причини, още на конститутивното си заседание през 2021 г. съветът прие решение за отпускане на помощи на лица, които не са адвокати). При отпускането на финансови помощи на лица, които не са адвокати, Висшият адвокатски съвет формално не е обвързан с Критериите, които са посветени изрично на финансовото подпомагане на адвокати. Доколкото е възможно обаче, би било добре те да се спазват и в такива случаи на социално подпомагане. Що се отнася до показателите по чл. 4 от Критериите, те изрично и съдържателно се отнасят само за адвокати. Може да се преценява тяхното евентуално прилагане по аналогия или като косвени показатели, когато помощта се отпуска на наследници, но това е въпрос за преценка за всеки отделен случай от самия ВАДвС.

Висшият контролен съвет не намира основание за критика към тази част от социалната дейност на Висшия адвокатски съвет, в която в отделни случаи се предоставя финансова помощ на лица, които не са адвокати. Както е изтъкнато по-горе – в тази част дейността може да се усъвършенства с предвиждане за прилагане на критериите по аналогия при преценката за всеки отделен случай.

**1.3.Д.** Пред ОСАС специално внимание отделяме на ефекта от забележителната нова дейност в областта на социалната политика, възприета от Висшия адвокатски съвет през 2022 г. – колективното застраховане на адвокатите от цялата страна за риска „професионална отговорност”.

С това ново направление в социалната си дейност Висшият адвокатски съвет постига поставяне на равна основа на адвокатите от цялата страна, подпомагайки изпълнението на тяхното задължение по чл. 50 от Закона за адвокатурата. До 2022 г. колективното застраховане за риска „професионална отговорност” се практикуваше в някои адвокатски колегии, които поемаха разхода на своите членове за изпълнение на тяхното задължение за застраховане.

От 2022 г., обобщавайки опита от тази практика, ВАДВС прие решение за колективна застраховка на всички български адвокати. Така се гарантира всеобхватна възможност за професионална застраховка на всеки адвокат в границите на минималното покритие по чл. 50, ал. 2 от ЗА, без разходи за застрахования. Също така се гарантира освобождаване на средства за адвокатските колегии, които до сега са практикували с разходи за сметка на своите бюджети колективно застраховане на членовете си за този риск. Вече постепенно се утвърждава единен социален стандарт за професионално застраховане на всички адвокати в България. Бъдещите колеги ще възприемат това като една утвърдена социална даденост в адвокатурата. Наред с това, застраховането навлиза в нови фази на своето развитие в институцията – уговарят се благоприятни условия за други видове застраховка (за живот, здравни) за адвокати, които желаят да направят такива за своя сметка.

Следва да споменем изрично, че забележителна заслуга за възприемането на всеобхватната за всички български адвокати колективна застраховка за професионална отговорност има членът на ВАДвС г-жа Красимира Иванова с нейната инициативност и високо експертно ниво в тази област на правоприлагането. Разходното бюджетно перо за тази застраховка бе внимателно обособено и изградено, както и изпълнявано постъпателно и прецизно.

**I.3.E.** Поemanето на преразхода за издаването и разпространението на сп. „Адвокатски преглед” от разходното перо „Фонд резервен” бе използвано от Висшия адвокатски съвет за прибързано (по наше мнение) приемане на решение за силно намаляване на тиража на списанието за в бъдеще на 1000 екземпляра за брой. Председателят на Висшия контролен съвет изрази, както в заседанието на ВАДвС, когато това решение бе прието, така и впоследствие писмено, несъгласие с този подход, защото:

Определените от ВАДвС 1000 бройки видимо влизат в противоречие с поисканите от адвокатските колегии общо 1265 броя.

За заседанието, проведено на 20.10.2022 г., не бе представена на членовете на съвета справка за институциите и лицата, които не са в системата на адвокатурата и които и до сега трябва да получават екземпляри от всеки брой на списанието. Те не са се отказали от това списание.

При възстановяването на „Адвокатски преглед” в края на 1999 г. една от целите на Висшия адвокатски съвет и тогавашната редколегия бе списанието да се разпространява не само сред адвокатите, но и в съдилищата, прокуратурата, следствените органи, научните среди, правоприлагачи и правозащитни институции, за да се утвърждава авторитетът на адвокатурата, да се виждат публикациите на адвокатите и дискусиите, в които те участват по повод на съдебната практика, развитието на законодателството, доктрината и практиката, свързани с човешките права и всички останали теми. Идеята беше и адвокатските съвети в страната да раздават списанието в местните институции, в регионалните и други местни библиотеки.

„Адвокатски преглед” се очертава като единственото научно издание у нас, което публикува решения на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) срещу други държави. Тази практика не може да се прочете другаде на български език. Такива решения се публикуват в случаите, когато в България съществува аналогично законодателство, което се нуждае от преразглеждане с оглед на осъдителните решения на ЕСПЧ.

Изложени бяха и други доводи за неправилност на решението на ВАДвС за намаляване на тиража, свързани с липсата на достатъчна

осведоменост на членовете на съвета по редица въпроси относно списването, разпространението и съхранението на екземпляри от списанието. Висшият адвокатски съвет прецени, че въпросът трябва да се преразгледа, но до края на отчетната 2022 г. това не се случи. Нещо повече – главният секретар вече изпрати писмо до издателството, обслужващо предпечатната подготовка, отпечатването и разпространението на списанието, че бройките се намаляват.

Поставяме този въпрос, защото под формата на дребни икономии не следва да се спира изпълнението на важни програми на Висшия адвокатски съвет, каквато е образователната и културна мисия на сп. „Адвокатски преглед”. Тя е сравнима с дейността на ЦОА „Кр. Цончев” и с дейността на Библиотеката „Петко Добчев” към ВАДВС.

**I.3.Ж.** Независимо от изложените критични оценки за начина на изпълнение на отделни разходни пера и последиците от това изпълнение, **като цяло Висшият контролен съвет оценява положително осъществените икономии** в повечето разходни пера, както и в крайна сметка (въпреки „сътресенията” около отпускането и бързото връщане на един безлихвен заем) е постиганата първоначалната цел в общата финансова рамка на средствата, които е могло да се разходват според бюджетния план за 2022 г. да не се включва никаква част от натрупаното към 31.12.2021 г. парично имущество.

Висшият адвокатски съвет разчиташе само на реалните приходи и като цяло успешно се справи с този икономичен подход през отчетния период. В края на 2021 г. общото парично имущество на ВАДВС е било 4 350 870,17 лв., а на 31.12.2022 г. вече е 4 922 387.30 лв., т.е – налице е допълнително натрупване на средства с още 571 527,13 лв.! Това продължава да **дава възможност адвокатурата в лицето на ВАДВС да увеличи материалната си база, каквато необходимост има**, защото адвокатурата като институцията се развива, програмите се разширяват, новите времена изискват повече, за което ще стане дума по-долу.

## **II. Относно другото (непарично) имущество:**

**II.1.** Висшият адвокатски съвет притежава следните недвижими имоти: сградата с идеална част от земята в София, на ул. „Калоян” № 1а; четвъртият етаж в сградата в София, на ул. „Калоян” № 8; три самостоятелни помещения в София, на ул. „Алабин” № 31, ет. 2 (в апартамент, в който четвъртото помещение е собственост на други лица). Недвижимото имущество се стопанисва добре. Имотите се поддържат в добро състояние, своевременно са застраховани и се ползват съобразно

предназначението им. Местните данъци и такси за тях се заплащат в срок. **Но Висшият контролен съвет единодушно споделя виждането, че обезпечеността на дейността на Висшите органи на адвокатурата, както и на цялата институция като независима и сомоуправляваща се, поставя необходимост от придобиването на допълнителна сграда или част от сграда.**

Налице са някои видими потребности, обобщени от Висшия контролен съвет (без претенция за изчерпателност), които биха били удовлетворени в допълнително придобита сграда:

- Съхранение и развитие на библиотечния фонд. Това намираме за най-спешен въпрос! Необходимо е добре устроено пространство за цялостно съхранение и обработка на библиотечния фонд, където да се обособи и лаборатория за почистване на книгите и тяхната постепенна дигитализация с цел осигуряването на достъп до тях за неограничен брой адвокати, които желаят да ги четат, проучват и ползват. Развитие на богатата библиотека на Висшия адвокатски съвет не бива да се изразява в размествания между съществуващите понастоящем недвижими имоти, **защото това поставя в риск както съхранението, така и ползването на библиотечния фонд.** За съжаление, въпреки нашето несъгласие за такова разместване на това ценно и специално имущество, Висшият адвокатски съвет прие решение библиотеката изцяло да се пренесе в имота, ползван от ЦОА „Кр. Цончев“, където има филиал на библиотеката. Развитие на библиотеката трябва да се постави на модерна съвременна основа, за което е необходима достатъчно удобна материална база в недвижим имот, а не чрез стесняване на пространството за съхранение на книгите.

- Обособяване на самостоятелна заседателна зала за Висшия дисциплинарен съд, ползването на която да не нарушава и да не съвпада с графици за работа на ЦОА „Кр. Цончев“. Не би било зле да има и заседателен кабинет за Висшия контролен съвет. При това положение притежаваният сега етаж на ВАДВС на ул. „Калоян“ № 8, ет. 4 ще остане изцяло за ползване от само от ЦОА за обучителна дейност.

- Конституционно гарантираната независимост на българската адвокатура в съчетание с технологичното развитие на обществото и целия свят предполага достигане на ИТ и дигитална независимост на институцията. В един достатъчно голям и подходящ за това недвижим имот ВАДВС трябва да си „прибере“ сървърите и да обособи свой ИТ-център. Знаем, че въпросът по тази тема е дискуссионен, но няма пречка да се постави, защото близкото бъдеще ще наложи определени изисквания в тази насока, за които е добре да се подготвим.

В стремежа си да достигне до ефективно решение на въпроса за целесъобразно разширяване на материалната база, членовете на Висшия адвокатски съвет изпаднаха в състояние на непрекъснат дебат, който продължава, създавайки напрежение и тревожни отзиви сред адвокатската общност. Намерението за разширяването на материалната база не се обяснява добре и не се популяризира.

**II.2.** Движимото имущество на Висшия адвокатски съвет е застраховано и се стопанисва добре. Своевременно се осъществява бракуване и освобождаване от стари вещи и техника, които са загубили потребителната си стойност.

**II.3.** В подредено състояние и съблюдавана е и притежаваната от Висшия адвокатски съвет интелектуална собственост – марки, дизайни, издателски права, права върху наименования на сайтове. Превантивно припомняме да се следят сроковете за закрила.

**II.4.** Богатият библиотечен фонд, притежаван от Висшия адвокатски съвет е подробно описан и ежегодно се инвентаризира, за което забележителен принос имат завеждащият библиотеката г-жа Благовеста Баланджиева и библиотекарят във филиала на библиотеката г-жа Илка Данчева. Със своята професионална дейност те осигуряват и своевременното ползване на книгите от читателите, съобразно действащите правила за устройството и дейността на Библиотека „Петко Добчев” към Висшия адвокатски съвет и нейния филиал.

Доброто развитие на библиотеката може да стане само чрез осигуряване на допълнителна площ в нова сграда или част от сграда, но не и чрез механично разместване в съществуващите имоти на Висшия адвокатски съвет. Подобно разместване е в противоречие с действащия статут на библиотеката и нейния филиал. То не е израз на добро управление на библиотечния фонд, който е специално имущество на Висшия адвокатски съвет. Това становище бе изразено от наша страна и в заседание на ВАДвС.

**III. Дейността на счетоводството** (главен счетоводител г-жа Светлана Атанасова и касиер-счетоводител г-жа Екатерина Станчева) трайно е на много добро ниво във Висшия адвокатски съвет. За осъществяването на парични приходи и разходи са съставяни първични счетоводни документи, отразяващи съответните счетоводни операции в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и приетите счетоводните стандарти. Извършените разходи са одобрявани по надлежния ред от Висшия адвокатски съвет според приетите правила за докладването им. Същевременно непрекъснато се поддържа възможност за отчитане чрез съставяне и актуализация на аналитични справки за всяко приходно и всяко разходно перо. Тези справки са подробни, разбираеми и полезни както за отчетната дейност, така и за изходна информация, когато такава е необходима за приемане на решения по бюджетирането на приходи и разходи и финансиране на конкретни програми и дейности. Също така, всеки един първичен счетоводен документ се преглежда и одобрява от председателя на ВАДвС. Положителна практика в счетоводството е да се ползват и осъвременяват ИТ-програми за реализация на тази специфична професионална дейност, с което се улеснява както счетоводната отчетност, така и проследяване изпълнението на бюджета.

Счетоводството, също така, участва с професионално отношение в провежданите инвентаризации с цел максимално да се проследява обемът на притежаваното движимо имущество и неговото разпределение в имотите на съвета.

Тъй като дължимите към Висшия адвокатски съвет встъпителни вноски на нововписани адвокати и младши адвокати се заплащат директно по сметки на съвета, по молба на счетоводството отправяме апел към администрациите на адвокатските колегии да обръщат внимание на платците при внасяне на сумите да посочват в платежния документ за коя колегия кандидатстват. Тези данни улесняват своевременното счетоводно записване и отчитане на тези постъпления в бюджета.

#### **IV. Участия в заседанията на Висшия адвокатски съвет.**

Съгласно разпоредбата на чл. 120, ал. 3, изр. 1 от Закона за адвокатурата, председателят на Висшия контролен съвет участваше със съвещателен глас в заседанията на Висшия адвокатски съвет. Продължи и възприетата и утвърдена практика от настоящия състав на ВАДВС в заседанията да участва на ротационен принцип още един член на Висшия контролен съвет. Така се осигурява възможност за по-преки и непосредствени впечатления на всички членове на Висшия контролен съвет от работата на Висшия адвокатски съвет, както и за своевременно изразяване на мнения и становища, както по въпроси, свързани с прякото упражняване на контролните ни функции (превантивно и текущо), така и по всички други въпроси от дневния ред на заседанията. Чрез участието си в заседанията на Висшия адвокатски съвет председателят и съответните членове на Висшия контролен съвет имаха непосредствени впечатления от упражняването на бюджета и имаха възможността да изразяват предложения, становища, критични бележки и въобще да участват пълноценно в даватите по тези въпроси, както и по всички останали. Отделно от това, не бяха установени основания за обжалване на решения на Висшия адвокатски съвет съобразно дадените от Закона за адвокатурата правомощия на Висшия контролен съвет и неговия председател.

#### **V. За взаимодействието с контролните съвети на адвокатските колегии и за тяхната дейност:**

**V.1.** През отчетния период Висшият контролен съвет провеждаше свои редовни заседания, на които се обсъждаше както участието на наши членове в предстоящи заседания на ВАДВС и подготовката ни за тях, така и текущи въпроси, породени от постъпили въпроси от КС в страната.

**V.2.** През 2022 г. Висшият контролен съвет организира през месец октомври в София **работна среща** с председателите на контролните съвети в страната, в която взеха участие председатели или членове на контролни съвети от 16 адвокатски колегии. На 22.10.2022 г. в една от залите на ЦОА „Кръстю Цончев” се проведе **работна среща** на членовете на Висшия контролен съвет с председатели и членове на контролните съвети в страната от тези колегии. В срещата участваха 17 представители на 16 контролни съвета в страната:

От АК-Благоевград – председателят на КС Елена Бистричка



От АК-Варна – председателят на КС Мария Димитрова  
От АК-Велико Търново – председателят на КС Даниела Минева  
От АК-Видин – член на КС Красимир Тодоров  
От АК-Враца – председателят на КС Ефросина Григорова  
От АК-Кърджали – член на КС Даниела Петрова  
От АК-Ловеч – председателят на КС Ваня Иванова-Кривошиева  
От АК-Пазарджик – председателят на КС Васко Икономов  
От АК-Перник – председателят на КС Венета Петрова  
От АК-Пловдив – председателят на КС Доротея Будакова-Лазарова  
От АК-Сливен – член на КС Людмила Алексиева  
От АК-Смолян – член на КС Мария Дамянова  
От АК-София – председателят на КС Бойко Войнов  
и член на КС Вася Илиева  
От АК-Стара Загора – председателят на КС Лазарина Ненкова  
От АК-Търговище – председателт на КС Иван Иванов  
От АК-Хасково – член на КС Гергана Георгиева  
От АК- Ямбол – председател КС Мария Грънчарова-Чорбаджийска  
От Висшия Контролен съвет в срещата участваха председателят  
Валентин Бенатов, както и членовете Николинка Мянкова, Димитринка  
Герганова и Снежина Христова.

За предварителната подготовка на срещата от страна на Висшия адвокатски съвет съдействие оказаха главният секретар г-н Красимир Краев и служителите на Висшия адвокатски съвет – главният счетоводител Светлана Атанасова, главният юрисконсулт Волен Бояджийски, сътрудникът на ВКонтрс и ВДСъд Милка Михайлова, завеждащ протокола Гергана Кендерова, деловодителите Габриела Нинова, Ева Иванова, Руска Демирова и домакинът Душка Александрова. Волен Бояджийски и Габриела Нинова, също така, присъстваха на мероприятиято, подпомагайки правно-технически и организационно неговото успешно провеждане.

В работната среща бе направен преглед на законово уредените функции на контролните съвети и на Висшия контролен съвет, а веднага след това участниците обсъдиха въпроси, предложения, споделяне на опит и проблеми в реализацията на функциите на контролните съвети, а именно:

- За подготовката и участието на членовете на контролните съвети в заседанията на адвокатските съвети (чл. 95, ал. 3 от ЗА). Това участие е изключително важно с оглед правомощието на контролните съвети да обжалват пред Висшия адвокатски съвет определени от закона решения или мълчаливи откази на адвокатските съвети, посветени на приема на кандидати за адвокати и младши адвокати в колегиите (чл. 7, ал. 2, чл. 19, ал. 8, чл. 20, ал. 3 от ЗА), както и решенията или мълчаливи откази за отписване от адвокатските колегии (чл. 22, ал. 3 от ЗА). Изтъкна се от участниците в срещата, че упражняването на тези права от страна на КС

изисква задължително уведомяване както за дневния ред на предстоящите заседания на АС, така и за конкретно приетите решения по заявленията за прием или заявленията и предложенията за отписване. Необходимо е КС-ти да имат възможността да се запознаят предварително с документацията, приложена към всяко заявление за прием, както и към всяка преписка за отписване.

- С оглед конкретиката на осъществяване на тези процедури в различните адвокатски колегии, се поставиха някои въпроси, свързани най-вече с достъпа до материалите, които АС ще обсъжда в свое заседание, разглеждайки заявления за вписване и преписки, движещи се изцяло по електронен път. Стигна се до общото становище, че в подобни случаи КС (чрез своя председател) трябва да има достъп до ел. система (тъм, където се ползва такава!). В някои колегии това организационно е постигнато, но бе препоръчано на Висшия контролен съвет да постави този въпрос пред ВАДВС с оглед функционирането на ЕАР и възприемането на общ стандарт за подобен достъп. Тази препоръка изпълнихме и поставихме пред Висшия адвокатски съвет въпроса обобщено, доколкото има отношение към цялостния въпрос за дигитализация на адвокатурата.

- Как трябва да се осъществява уведомяването на КС за предстоящи заседания на АС и за приетите от него решения. Участниците в срещата се обединиха около становището, че на свое заседание (най-добре още при конституирането на този орган) членовете на КС е добре да приемат изрично решение, че възлагат на избрания от тях председател на КС да бъде лицето, което от името на всички ще получава съобщенията от адвокатския съвет. От своя страна АС в обратна връзка също трябва да изисква от КС информация кому е възложено да получава съобщенията за приетите решения по въпроси, по които КС може да обжалва.

- По същия начин се постигна общо виждане за подписването на жалби до ВАДВС, когато такова правомощие се упражнява от КС – необходимо е изрично решение на КС за подаване на жалба и овластяване на председателя да я подпише.

Тези изводи бяха направени поради липсата на изрично уредени самостоятелни права на председателя на КС в ЗА. При липса на изрично възлагане от КС, неговите функции са само организационни.

- Обсъден бе и въпросът за случаите на временен срив във взаимодействието между АС и КС в някои адвокатски колегии (много малко), в които КС не винаги биват уведомявани за предстоящи заседания, както и за въпросите, които ще се обсъждат. Постигна се общото виждане, че тази практика трябва да се преодолее, ако е необходимо и с помощта на Висшия контролен съвет. Такава помощ оказахме под формата на кратка медиация между представители на АС и на КС в една от големите колегии и считаме, че организационното недоразумение е преодоляно и не характеризира дейността на двата органа.

- Относно правото на членовете на КС да участват в заседанията на АС бе обърнато внимание и на необходимостта те да имат достъп до протоколите от тези заседания, не само поради възможността на обжалват посочените по-горе видове решения, но и поради правото на съвещателен глас по всички въпроси от дневния ред.

- Достъп на КС до материалите, които се публикуват в закритите секции от сайтовете на адвокатските колегии, както и до възможност да се преценява актуалното състояние на заявителите за вписване на адвокатски съдружия и адвокатски дружества, както и на промени в тях – въпроси, относими за всички участници в заседанията на адвокатските съвети.

- В напомнителен аспект и без противоречия в мненията бе обсъден въпросът за правомощието на контролните съвети да обжалват пред Висшия адвокатски съвет решенията на избирателните комисии за обявяване на резултатите от изборите за органи на адвокатските колегии и делегати – чл. 106, ал. 4 и чл. 99, ал. 5 от ЗА. Това специално правомощие на КС е в защита на интересите на общността в адвокатската колегия – чрез неговото упражняване се защитават носителите на активното избирателно право, т.е. – адвокатите от колегията, които са избиратели, но по закон нямат право на жалба срещу резултатите от избора. Преценката дали техните оплаквания съдържат основания за опорочаване на вота законът предоставя именно на контролния съвет. Ако този орган прецени, че има такова опорочаване на избора, на него е предоставено правото да отнесе с жалба въпросът до ВАДвС.

- Специфичното правомощие на КС по чл. 95, ал. 2 от ЗА – да сезира Висшия адвокатски съвет с доклад при констатиране на нарушения. Обърнато бе внимание, че сезирането на ВАДвС с доклад не представлява обжалване по смисъла на чл. 88, ал. 5 от ЗА, защото не е обвързано със срок. От друга страна, с оглед на досегашната скромна практика, не е постигнат особен вътрешно институционален ефект от упражняването на това право от КС. Висшият адвокатски съвет е приемал подобни доклади „за сведение”, т.е. – не е реагирал активно в никаква посока – нито е изразявал становище, че докладът е неоснователен, нито е отправял препоръки към съответния АС, ако е намирал доклада за основателен. Участниците в срещата намериха за разумно Висшият контролен съвет да повдигне принципно този въпрос пред ВАДвС. Информирали сме ВАДвС за това, но досега не е имало достатъчно време за включването на въпроса като самостоятелна тема за обсъждане между двата висши органа.

- Съществен дебат се разви между участниците в срещата по отношение бюджетирането на паричните средства в адвокатските колегии. Бе изразено удовлетворение от продължаващото постепенно възприемане на препоръчания през годините модел за изготвяне на бюджет на адвокатска колегия, който осигурява аналитичност и прозрачност в управлението и изпълнението на всяко бюджетно перо.

Ясно бе постигнато съгласие по въпроса, че онази част от останалите към 31.12. на предходна отчетна година парични средства в имуществото на адвокатската колегия, могат да се използват за разходване през следващата година, **само ако са включени в бюджета** – като цяло или като част от тях. Това включване зависи изцяло от решение на Общото събрание на адвокатската колегия, което приема бюджета. Ако не са включени като цяло или като част от тях – не могат да се разходват (изцяло или над бюджетиранията част) и следва да останат в неприкосновен резерв и **една от основните задачи на контролния съвет е да следи тази граница да не се пристъпва.**

Също така бе обърнато внимание, че адвокатските съвети не могат да приемат решения за разходване на средства за конкретни цели или дейности, които не са предвидени в разходната част на бюджетите, приети от общите събрания на колегиите. **Извън бюджетните предвиждания не може да се харчи!**

- Специално внимание на срещата бе обърнато на образеца за ежемесечна счетоводна справка, която адвокатският съвет трябва да изпраща на Висшия адвокатски съвет при превеждането на средствата от събраните за ВАДВС месечни вноски от адвокатите в съответната колегия. Като цяло справката бе оценена като полезна и даваща добра възможност за проследяване от КС-ти на цялостната счетоводна дейност в адвокатските колегии. По повод на коментарите около счетоводната справка, бе поставен и остана без окончателен отговор въпросът **как КС да осъществява контрола върху счетоводната дейност, ако тя е възложена на външен изпълнител (фирма).** Бе споделено виждането, че в подобни случаи при сключването на договора АС като възложител трябва да поставя клауза, даваща възможност съответният КС да има достъп до счетоводната документация, с който изпълнителят да се съобразява и да осигурява. Висшият контролен съвет напълно споделя това становище и чрез настоящия доклад пред ОСАС го поставя на вниманието на делегатите с цел да се постигне общ стандарт по тази важна тема за счетоводната отчетност и контролните функции в адвокатурата.

- От страна на участници в срещата бе направено предложение **през 2023 г. да се проведе по-мощно мероприятие на контролните съвети, по възможност с участието не само на председателите, но и на други членове на контролни съвети от всички адвокатски колегии във формата на семинар.** Това предложение бе обсъдено от Висшия контролен съвет и принципно бе съгласувано с ВАДВС с оглед бюджетните възможности в предстоящия годишен календар на планирани мероприятия. Като пример в тази насока имаме проведения разширен семинар на Висшия дисциплинарен съд с дисциплинарните съдилища в адвокатските колегии, за който отзивите са много добри.

### **V.3. За дейността на контролните съвети на адвокатските колегии, отчетена пред общите събрания на колегиите:**

Въз основа на постъпилите отчетни доклади на контролните съвети се налагат следните изводи:

- Контролът върху правилното упражняване на бюджета и стопанисването на имуществото са основните направления, анализирани в доклада на Контролния съвет на Адвокатска колегия-Благоевград. Отчита се значително неизпълнение на приходната част от бюджета на колегията за 2022 г. (поради неизпълнени задължения за плащане на месечни вноски; по малки реални постъпления по ЗПП от планираните и по-малки от планираните по размер встъпителни вноски) , което е довело до бюджетен дефицит, въпреки направените икономии в разходите – т.е. разходите надвишават приходите. В резултат на това е намаляло общото парично имущество на колегията в сравнение с предходната година, въпреки стремежа на адвокатски съвет да упражнява разумно бюджета. В колегията е извършена инвентаризация на имуществото, отчетла пълна наличност, както и много добро водене на инвентаризационните описи.

- Обстоен и аналитичен е докладът на Контролния съвет на Адвокатска колегия-Бургас. Отчита се възходяща тенденция за преизпълнение на приходната част от годишния бюджет чрез сравнение между изпълненията за 2021 и 2022 г., както и значителна икономия в планираните разходи, формиращи добра наличност в банковите сметки на колегията в края на 2022 г. Пред ОС на колегията е дадена подробна информация за резултатите от извършена през отчетната 2022 г. данъчна ревизия за минали години, установила несъответствие между декларирано тогава и реално финансово състояние в края на 2016, 2017 и 2018, в резултат на което колегията е била ощетена. Като превенция за недопускане на подобен ефект понастоящем и за в бъдеще, контролният съвет на колегията е заложил на текущия контрол чрез изискване на ежемесечна справка за касови и банкови постъпления за всеки предходен месец, като също така през годината са направени и отделни контролни проверки на касовите плащания, отразяването им в счетоводната документация и реалното внасяне на касовата наличност в банкова сметка.

- Обстоен, аналитичен и с доста критични констатации е докладът на Контролния съвет на Адвокатска колегия-Варна. Отчита се добро ниво на събираемост на месечните вноски, както и успешна събираемост на закъснели вноски от минали години. Макар и като цяло да е налице висок процент в изпълнението на приходната част, КС на колегията намира, че не е проявена активност от Адвокатския съвет за събиране на присъдените суми по дисциплинарни дела. По отношение на разходите се оценява стремежът за икономично и целенасочено разходване на средствата в рамките на приетия бюджет. Анализират се добрият размер на паричното имущество и начинът на съхраняването му в банковите свети на колегията. Обстойно е проследено стопанисването на недвижимото имущество на колегията с известни критични констатации за един от имотите и препоръки за пообряване на поддържането му.

- Обстоен и аналитичен е и докладът на Контролния съвет на Адвокатска колегия-Велико Търново. В него се акцентира на превантивния, текущия и последващия контрол като основни форми за осъществяване на законовите функции на КС да следи за правилното упражняване на бюджета и стопанисването на имуществото на адвокатската колегия. Проследява се хронологията за извършването на касови и по банков път плащания, съставянето на първична счетоводна документация, осъществяването на счетоводната отчетност и необходимостта от изрично одобряване на всеки разходен документ с подпис на председателя на адвокатския съвет, ежедневното изготвяне на компютърна справка за извършените касови плащания, отчитането на крайното салдо в ежедневните счетоводни справки. На базата на тези дейности и проверките, извършени за тяхното правилно осъществяване, КС е анализирал изпълнението на годишния бюджет на колегията за 2022 г., установявайки намаление на паричното имущество в сравнение с предходната година по две от банковите сметки – разплащателна и специалната сметка за набиране на средства по фонд „Подпомагане на адвокати и младши адвокати”, но пълно запазване на паричното имущество по останалите депозитни сметки. Като цяло бюджетът е изпълняван добре и няма превишение на планираните разходи, като не е загнат и резервния фонд. Известното занижение в приходната част се дължи на отделни закъснения в плащането на дължимите месечни вноски, както и в закъснението на постъпването по ЗПП за последното тримесечие на годината в сравнение с бюджетното предвиждане на

колегията. Отчита се добро стопанисване на недвижимите имоти на и инвентаризацията на движимото имущество. В заключение на доклада си КС обръща внимание за наличието на интелектуална собственост (комбинирана марка) на колегията, чиято закрила е до декември 2023 г. и препоръчва да се продължи регистрацията за следващ период на закрила.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Видин също е обърнал внимание в доклада си на необходимостта от превантивен, текущ и последващ контрол в изпълнението на своите функции. Анализът на изпълнението на бюджета на колегията е в съвпадение с ползвана ревизионна записка от правоспособен счетоводител. Отчита се изключително висока събираемост на месечните вноски от адвокатите, както и цялостно много добро изпълнение на приходната част от бюджета, независимо от счетоводните, прогнозните и други бюджетни усъжжения, възникващи в динамиката на формиране и изпълнение на бюджета. При разходите е налице видим стремеж за икономично разходване на паричното имущество, което като цяло се оценява положително от КС. Единствената препоръка по този въпрос е обявената от КС необходимост за формиране на самостоятелно разходно бюджетно перо „Фонд резервен” с оглед евентуалното поемане на преразходи в други пера. Обръща се специално внимание на доброто осчетоводяване в отчетната година на приходите и разходите и одобряването на последните от адвокатския съвет. През 2022 г. с помощта на КС са преодоляни известни слабости, допускани в предишните години при воденето на счетоводството. Констатира се добро стопанисване на непаричното имущество – имоти и движими вещи.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Враца оценява като много добра работата на Адвокатския съвет за изпълнение на бюджета за 2022 г. Изпълнението в приходната част на бюджета надвишава разходите, паричното имущество е увеличено. КС е извършил няколко проверки на деловодната и финансово-счетоводната работа на АС – счетоводните правила се спазват стриктно и своевременно, ежемесечно се изготвят аналитични справки за приходите и разходите, които се представят в заседанията на АС, на които редовно участва председателят на КС. Особено внимание е отделено на събираемостта на месечните вноски от адвокатите – отбелязва се изключителната активност на председателя на АС по този въпрос, но се обръща внимание на колегите, които са в забава

по отношение изпълнението на това свое задължение. Извършена е и инвентаризация, липси няма.

- В доклада на контролния съвет на Адвокатска колегия-Габрово се изтъква правомощието да се упражнява текущ контрол върху дейността на адвокатския съвет, както и правилното упражняване на бюджета и стопанисване на имуществото. Констатирано е минимално неизпълнение в приходната част на бюджета, но то не е довело до бюджетен дефицит, тъй като почти във всички разходни пера има по-малък от предвидения разход, поради което обобщението е, че бюджетът е управляван разумно. Извършена е инвентаризация на материалните активи, липси няма. Притежаваният недвижим имот се стопанисва добре.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия Добрич дава много добра оценка за воденето на счетоводната отчетност в колегията, стопанисването на имуществото ѝ, управлението и стопанисването на недвижимото имущество. КС отправя конкретни критични бележки по изпълнението на задълженията на някои от наемателите на помещения, собственост на колегията, като дава ясни препоръки на адвокатския съвет за преодоляване на тези проблеми. Независимо от това, налице е преизпълнение в приходната част на бюджета за 2022 г., а като цяло разходната е на планирано ниво, постигнати икономии и превъзходение само в едно перо с оглед повишаване цената на ел. енергия. Отчита се добра събираемост на месечните вноски на адвокатите.

- В доклада на Контролния съвет на Адвокатска колегия Кърджали се изтъква добрият ефект от специалните препоръки, която КС е отправил през 2022 г. до Адвокатски съвет за извършване на инвентаризация на притежаваното имущество и проверка на водената отчетност за приходи и разходи в изпълнение на годишния бюджет. АС своевременно е изпълнил тази препоръка и е направил инвентаризация, няма липси, счетоводното отразяване на балансовите стойности е отчетено правилно. Направена е специална проверка на съответствието между банковите сметки и наличностите в каса с техните стойности, отразени в счетоводните сметки. Резултатът от тази проверка е добър. КС е препоръчал да се преодолее ръчното водене на касовата книга, като се използва изцяло софтуерна програма. Обърнато е внимание на известни несъответствия в работата с някои първични счетоводни документи, които са преодолени. Като краен



извод в изпълнението на бюджета КС констатира увеличение на паричното имущество на колегията.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Кюстендил констатира високо равнище на финансовата дисциплина в работата на адвокатския съвет при изпълнение на бюджета и правилното планиране в изпълнение на предвидените разходи. Приходите са по-високи от разходите.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Ловеч не е констатирал никакви нарушения в изпълнението на бюджета за 2022 г. За периода е извършен одит на финансовата дейност в колегията, констатирана е стриктна финансова дисциплина и организацията на счетоводната дейност е в пълно съответствие със законовите изисквания. Като цяло приходите надвишават разходите и има увеличение на паричното имущество.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Монтана е извършил цялостна проверка на счетоводния баланс, отчета за приходите и разходите в колегията, касовата наличност и паримните средства в банкова сметка. Извършил е и инвентаризация. В резултат на изпълнението на бюджета и в тази колегия има завишаване на общия размер на паричното имущество в края на 2022 г. в сравнение с предходната година. Закупеният през 2021 г. със собствени средства на колегията недвижим имот се стопанисва добре.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Перник констатира добро изпълнение на приетия за 2022 г. бюджет на колегията, в резултат на което приходната част надвишава разходната (нито едно разходно перо не е превишен над планираното). КС апелира към членовете на колегията да заплащат редовно месечните си вноски, независимо от малкия брой колеги, които закъснява в изпълнението на това задължение. Счетоводството се води правилно, имуществото се стопанисва добре.

- В доклада си Контролният съвет на Адвокатска колегия-Пазарджик е заложил основно на онагледяването на изпълнението по пера на приходите и разходите от бюджета на колегията за 2022 г. Преразходи няма. В тази колегия продължава да се прилага подходът за равнение на бюджета. Контролният съвет е извършил и ревизия на движението по банковата сметка на колегията, констатирайки точност и правилност във водената отчетност.

- В доклада на Контролния съвет на Адвокатска колегия-Плевен също се залага основно на онагледяването на изпълнението по пера на приходите и разходите от бюджета на колегията за 2022 г., като се изтъква, че бюджетът е изпълняван правилно.

- Много добри са констатациите и оценките, които през настоящата година Контролният съвет на Адвокатска колегия – Пловдив дава за упражняването на бюджета и стопанисването на имуществото на колегията през 2022 г. В доклада пред ОС на колегията се отчита значително преизпълнение в приходната част на бюджета (с анализ преизпълнението, посочващ като основни причини увеличаването на събираемостта на месечните вноски, увеличаването на размера на месечните вноски, по-голям брой нововписани адвокати, направили съответните встъпителни вноски), в резултат на което общото парично имущество на колегията е нарастнало в сравнение с предходната година. Направен е и преглед на разходите с точен анализ на превишенията в конкретни разходни пера от годишния бюджет.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Разград констатира добро упражняване на бюджета на колегията за 2022 г., анализирайки числовите показатели на постъпленията в приходната част и тези на извършените плащания от разходната част. Оценява добре работата на адвокатския съвет по одобряването на разходите, както и на счетоводството в отчитането на приходите и разходите.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Русе оценява добре изпълнението на бюджета на колегията за 2022 г. Изтъква своята активност при приемането на този бюджет от ОС за начина на внасяне и заприходяване на постъпващите средства по банкова сметка, за да се проконтролира ефективно правилното им счетоводно записване като приход, а после и като разход. Обръща внимание, че неизпълнението на приходите от месечни вноски е в резултат на намаляване на броя на адвокатите в колегията, респ. и на приходите по ЗПП. Въпреки това, адвокатският съвет е предотвратил бюджетен дефицит чрез икономии в разходите и е запазил паричното имущество.

- В доклада на Контролния съвет на Адвокатска колегия-Силистра се дава подробно информация за периодичния текущ контрол върху изпълнението на бюджета чрез провеждане на обобщаващи проверки на

касовата и банкова наличности, отразяването на приходните и разходните операции в средата и в края на отчетната 2022 г. Приходната част на бюджета е изпълнена в изключително висок процент, а разходната при значителни икономии. В резултат на това паричното имущество е нарастнало с почти три пъти спрямо планирания остатък. Счетоводството е водено добре. Проведена е инвентаризация, липси няма. Оборедвани са добре офиса на колегията, както и новооткритият Регионален център за правно консултиране по ЗПП.

- В подробния доклад на Контролния съвет на Адвокатска колегия-Сливен са отразени констатации за добро изпълнение на бюджета за 2022 г., като общо приходите надвишават разходите въпреки недостига в някои приходни пера и превишението в някои разходни пера. През цялата година КС е имал непосредствени впечатления за изпълнението на бюджета, за точното спазване на реда за одобряване на разходите от адвокатския съвет. Нарушения не са констатирани.

- В подробния доклад на Контролния съвет на Адвокатска колегия-Смолян са отразени много добри констатации за изпълнението на бюджета за 2022 г. Внимателно е проследено всяко приходно и всяко разходно перо. Отчетена е добра събираемост на месечните вноски на адвокатите от колегията и постъпленията по другите приходни пера, като общият процент на приходите е много висок. Разходите са се вместили в определената от общото събрание на колегията рамка и превишения няма в нито едно разходно перо. Оперативно и сполучливо е използван предвиденият „Фонд Резервен”. Паричното имущество на колегията е нарастнало. Обособен е фонд за адвокатска взаимопомощ в който са набрани средства, част от които са изразходвани по предназначение. По отношение на останалото имущество на колегията КС констатира, че то се управлява, контролира и отчита целесъобразно в интерес на всички адвокати. В края на годината е извършена инвентаризация. Липси няма.

- Много добри са констатациите и оценките, които и през настоящата година Контролният съвет на Софийската адвокатска колегия дава за дейността на Софийския адвокатски съвет в областта на финансовата му дейност за 2022 г. и стопанисването на имуществото на колегията. Отчита се фактът, че САС продължава да е в процес на трайно преодоляване на получили се през годините финансови дефицити, както и за постигане на по-добро, по-ясно и по-добре обосновано бюджетиране, което да улеснява

и мотивира Общото събрание на колегията да приема адекватен за нуждите на колегията годишен бюджет. Висшият контролен съвет намира за изключително полезно обстоятелството, че най-голямата адвокатска колегия в страната – Софийската, възприе през 2021 г. препоръчания модел на бюджетиране, представян многократно през годините и усъвършенстван, както в практиката на ВАДВС, така и на редица други адвокатски колегии.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Стара Загора оценява като висок процента на събираемост на дължимите към колегията месечни вноски, обръщайки внимание на въведената в колегията известителна система за преодоляване на закъснения, на активността на адвокатския съвет, както и на доброто счетоводство. Изтъква се превишение в цялостната приходна част на бюджета и се оценява обективно икономичното разходване на паричното имущество, довело до общ много добър краен резултат, въпреки превишенията в отделни разходни пера. Като изключително успешна се оценява дейността на адвокатския съвет за постигане на положително салдо в изпълнението на бюджета. Недвижимите имоти и движимото имущество се стопанисват добре. Извършена е през 2022 г. инвентаризация и не са установени липси.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Търговище е осъществил контрола върху изпълнението на бюджета, извършвайки ревизия. Констатациите са, че нарушения няма нито в изпълнението на бюджета, нито във воденето на счетоводството и отчетите. Извършена е и инвентаризация на движимото имущество. Липси няма. Активите са заведени правилно в инвентарната книга. Добре се стопанисва и недвижимото имущество. КС намира, че използването на част от средствата от резервния фонд е предпазило колегията от бюджетен дефицит, но счита, че занижаването на приходите не бива да остава като тенденция, независимо от характера на трудностите, довели до това занижаване.

- Отчитайки, че е изпълнявал в пълен обем всички видове допустим контрол през 2022 г., Контролният съвет на Адвокатска колегия-Хасково дава много добра оценка на изпълнението на бюджета и стопанисването на имуществото. Налице е трайна тенденция за увеличение на паричното имущество – такъв е резултатът и за 2022 г. Отчита се високо ниво на събираемост на месечните вноски от адвокатите, което основно повлиява

за високото ниво на изпълнение на приходната част от бюджета, която надвишава разходите. В тази колегия постъпленията по ЗПП са обособени в самостоятелен бюджет, в който те представляват приходната му част, а разходната е посветена на трудови договори, становища по служебни защиты, поддръжка на портал за правна помощ. В този обособен бюджет приходите надвишават разходите. В заключение КС обобщава, че бюджетът (и в двете си обособени части) е упражняван законосъобразно и целесъобразно, а имуществото е стопанисвано добре.

- В доклада си Контролният съвет на Адвокатска колегия-Шумен е заложил основно на онагледяването на изпълнението по пера на приходите и разходите от бюджета на колегията за 2022 г., представяйки ги подробно в табличен вид. Преразход, респ. бюджетен дефицит, няма. Паричното имущество на колегията е увеличено, воденето на счетоводството е много добро и се изпълнява своевременно.

- Контролният съвет на Адвокатска колегия-Ямбол оценява добре работата на адвокатския съвет и изпълнението на бюджета за 2022 г. Акцент се поставя върху икономичната реализация на разходните пера, довело до значителен остатък, двел до увеличение на паричното имущество. Одобрява се като целесъобразен ремонт, посветен на по-ефективно използване на ел. енергия за отопление през зимата на притежаваните от колегията кантори. Воденето на счетоводството е много добро и се изпълнява своевременно. Специален раздел в доклада е посветен на събирането на месечните вноски на адвокатите, оценявайки положително дейността на счетоводителя по този въпрос и излагайки критика към нередовните длъжници (малък брой).

**Всички контролни съвети** дават положителна оценка на взаимодействието си с адвокатските съвети в колегииите. Изтъкват редовното си участие в заседанията на тези съвети и възможността да изразяват становище по въпросите, включени в дневния ред. Където е имало временен срив по редовността на участията, той е преодолян. Също така, в нито една колегия не се е наложило контролните съвети да обжалват решения на адвокатски съвети за вписване или отписване на адвокати и решения на избирателни комисии за избори на органи на колегииите. В повечето доклади се изразява удовлетворение от връзките и комуникацията с Висшия контролен съвет.

От своя страна Висшият контролен съвет изказва благодарност на всички контролни съвети в страната за добрата комуникация през отчетния период (може да бъде още по-добра), както и за своевременното съдействие за подготовката на този важен раздел от нашия доклад, предавайки тази благодарност основно чрез техните председатели в отчетния период, които поименно посочваме:

Благоевград – г-жа Елена Бистричка; Бургас – г-жа Светлана Проданова; Варна – г-жа Мария Димитрова; Велико Търново – г-жа Даниела Минева; Видин – г-жа Десислава Грозданова-Каменова, както и участвалия в работната среща член на КС г-н Красимир Тодоров; Враца – г-жа Ефросина Григорова; Габрово – г-жа Валерия Неделчева; Добрич – г-н Константин Каранколов; Кюстендил – г-жа Ирена Кузманова-Пейчева; Кърджали – г-жа Филиз Рюстемова, както и участвалата в работната среща член на КС г-жа Даниела Петрова; Ловеч – г-жа Ваня Иванова-Кривошиева; Монтана – г-н Борис Цветков; Пазарджик – г-н Васко Икономов; Перник – г-жа Венета Петрова; Плевен – г-жа Оля Ботева-Хинкова; Пловдив – г-жа Доротейа Будакова-Лазарова; Разград – г-н Румен Воденичаров; Русе – г-н Пламен Георгиев; Силистра – г-жа Радиана Добрева; Сливен – г-жа Елена Христова, както и участвалата в работната среща член на КС г-жа Людмила Алексиева; Смолян – г-жа Маргарита Шопова-Монева, както и участвалата в работната среща член на КС г-жа Мария Дамянова; София – г-н Бойко Войнов, както и участвалата в работната среща член на КС г-жа Вася Илиева; Стара Загора – г-жа Лазарина Ненкова; Търговище – г-н Иван Иванов; Хасково – Магдалена Колева, както и участвалата в работната среща член на КС Гургана Георгиева; Шумен – Елена Христофорова; Ямбол – г-жа Мария Грънчарова-Чорбаджийска.

Председател:	<i>n</i>	Членове:	1.	<i>n</i>	
	<i>Валентин Бенатов</i>			<i>Николинка Мянкова</i>	
2.	<i>n</i>	3.	<i>n</i>	4.	<i>n</i>
	<i>Димитринка Герганова</i>		<i>Снежина Христова</i>		<i>Милен Райков</i>

---

Докладът е приет на заседание на Висшия контролен съвет, проведено на 15.02.2023 г. и допълнен на 22.02.2023 г.